

תנחומא קדוש וישן וארא
אמרו רבותינו כל המכות לא אמר פרעה ה' הצדיק אלא במכת ברד בלבד. למה אדם שהוא מבקש להלחם עם חבירו ולנצח אותו פתאום הוא בא עליו והורגו ונוטל כל מה שיש לו אבל הקב"ה אומר לפרעה ועתה שלח העז את מקנך... באותה שעה אמר ה' הצדיק.

מדרש תהלים מזמור עח
 פ' יד [יד] ויסגר לברד בעירם. כיון שהיתה מכת הברד עתידה לבוא, אמר משה לפרעה שלח העז את מקנך (שמות ט' יט), אמר פרעה וכי עכשיו אנו באים לשמוע דבריו של בן עמרם!?

שמות רבה פרשה יא
 פ' ה ה ויאמר ה' אל משה ואל אהרן קחו לכם מלא חפניכם פיח כבשן, נס גדול נעשה בשחין שמשה ואהרן לקחו שניהם מלא חפניהם והחזיקו ידיו של משה מלא חפן שלו ומלא חפן של אהרן מכאן שמועט מחזיק מרובה, זו המכה באה להן ע"י הקב"ה ומשה ואהרן, לפי שמשה ואהרן לקחו שניהן פיח הכבשן וזרקו משה השמימה והפכו הקב"ה לשחין למעלה ונפל עליהן, והיה לאבק על כל ארץ מצרים, שחין למה הביא עליהן מפני ששמו את ישראל לחום להם חמין ולצנן להם את הצונן, לפיכך לקו בשחין כדי שלא יוכלו ליגע בגופן, אמר ריב"ל נס גדול נעשה בשחין שאדם זורק חץ למעלה אינו מהלך מאה אמות ומשה זרק פיח הכבשן מלא חפניו דבר שלא היה בו ממש וזרקו משה השמימה עד כסא הכבוד, ועוד נס אחר נעשה בו שמה שהחזיק ידו של משה היה מלא חפנים, ועוד נס אחר נעשה בשחין אדם מפזר עפר קב אחד אין מפזר אלא ד' אמות אבל משה נטל מלא ידו ופיזרו על כל ארץ מצרים.

תנחומא - בא סימן ד
 במצרים דבר ובאדם ונשפטתי אתו בדבר ובדם (יחזקאל לח) **במצרים שחין ובאדם המק בשרו והוא עומד על רגליו ועיניו תמקנה בחוריהן ולשונו תמק בפיהם (זכריה יד)**

דניאל פרק ד פסוק כז
 ענה מלכא ואמר הלא דא היא בבל רבתא די אנה בנייתה לבית מלכו בתקף חסני וליקר הדרי :

תנחומא - וארא סימן טז פ' א
 הנני ממטיר קעת מחר, זבדי בן לוי אמר שרט לו שריטה על הכותל א"ל כשתגיע השמש לכאן מחר ירד הברד

רמב"ם הל' תשובה פרק ה
 הלכה א **רשות לכל אדם נתונה אם רצה להטות עצמו לדרך טובה ולהיות צדיק הרשות בידו, ואם רצה להטות עצמו לדרך רעה ולהיות רשע הרשות בידו, הוא שכתוב בתורה הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע, כלומר הן מין זה של אדם היה יחיד בעולם ואין מין שני דומה לו בזה הענין שיהא הוא מעצמו בדעתו ובמחשבתו יודע הטוב והרע ועושה כל מה שהוא חפץ ואין מי שיעכב בידו מלעשות הטוב או הרע וכיון שכן הוא פן ישלח ידו.**

רמב"ם הל' תשובה פרק ו
 הלכה א פסוקים הרבה יש בתורה ובדברי נביאים שהן נראין כסותרין עיקר זה ונכשלין בהן רוב האדם ויעלה על דעתן מהן שהקב"ה הוא גוזר על האדם לעשות רעה או טובה ושאינו לבו של אדם מסור לו להטותו לכל אשר ירצה, והרי אני מבאר עיקר גדול שממנו תדע פירוש כל אותן הפסוקים, **בזמן שאדם אחד או אנשי מדינה חוטאים ועושה החוטא חטא שעושה מדעתו וברצונו כמו שהודענו ראוי להפרע ממנו והקב"ה יודע איך יפרע, יש חטא שהדין נותן שנפרעים ממנו על חטאו בעולם הזה בגופו או בממונו או בבניו הקטנים שבניו של אדם הקטנים שאין בהם דעת ולא הגיעו לכלל מצות כקניינו הן וכתב איש בחטאו ימות עד שיעשה איש, ויש חטא שהדין נותן שנפרעין ממנו לעולם הבא ואין לעובר עליו שום נזק בעולם הזה, ויש חטא שנפרעין ממנו בעולם הזה ולעולם הבא.**

הלכה ב במה דברים אמורים בזמן שלא עשה תשובה אבל אם עשה תשובה התשובה כתריס לפני הפורענות, וכשם שהאדם חוטא מדעתו וברצונו כך הוא עושה תשובה מדעתו וברצונו.

הלכה ג ואפשר שיחטא אדם חטא גדול או חטאים רבים עד שיתן הדין לפני דיין האמת

שיהא הפרעון מזה החוטא על חטאים אלו שעשה ברצונו ומדעתו שמונעין ממנו התשובה ואין מניחין לו רשות לשוב מרשעו כדי שימות ויאבד בחטאו שיעשה, הוא שהקב"ה אמר על ידי ישעיהו השמן לב העם הזה וגו', וכן הוא אומר ויהיו מלעיבים במלאכי האלהים ובזים דבריו ומתעתעים בנביאיו עד עלות חמת ה' בעמו עד לאין מרפא, כלומר חטאו ברצונו והרבו לפשוע עד שנתחייבו למנוע מהן התשובה שהיא המרפא, לפיכך כתוב בתורה ואני אחזק את לב פרעה, לפי שחטא מעצמו תחלה והרע לישראל הגרים בארצו שנאמר הבה נתחכמה לו, נתן הדין למנוע התשובה ממנו עד שנפרע ממנו, לפיכך חזק הקב"ה את לבו, ולמה היה שולח לו ביד משה ואומר שלח ועשה תשובה וכבר אמר לו הקב"ה אין אתה משלח שנאמר ואתה ועבדיך ידעתי וגו' ואולם בעבור זאת העמדתך, כדי להודיע לבאי העולם שבזמן שמונע הקב"ה התשובה לחוטא אינו יכול לשוב אלא ימות ברשעו שעשה בתחילה ברצונו, וכן סיחון לפי עונות שהיו לו נתחייב למונעו מן התשובה שנאמר כי הקשה ה' אליך את רוחו ואמץ את לבבו, וכן הכנענים לפי תועבותיהן מנע מהן התשובה עד שעשו מלחמה עם ישראל, שנאמר כי מאת ה' היתה לחזק את לבם לקראת המלחמה עם ישראל למען יחרים, וכן ישראל בימי אליהו לפי שהרבו לפשוע מנע מאותן המרבים לפשוע תשובה שנאמר ואתה הסבות את לבם אחורנית כלומר מנעת מהן התשובה. נמצאת אומר שלא גזר האל על פרעה להרע לישראל, ולא על סיחון לחטוא בארצו, ולא על הכנענים להתעיב, ולא על ישראל לעבוד עכו"ם אלא כולן חטאו מעצמן וכולן נתחייבו למנוע מהן התשובה.

שמות רבה פרשה יג

פ' ג ג ד"א כי אני הכבדתי את לבו, א"ר יוחנן מכאן פתחון פה למינין לומר לא היתה ממנו שיעשה תשובה, שנא' כי אני הכבדתי את לבו, א"ל ר"ש בן לקיש יסתם פיהם של מינים אלא (משלי ג) אם ללצים הוא יליץ שהקב"ה מתרה בו באדם פעם ראשונה שניה ושלישית ואינו חוזר בו והוא נועל לבו מן התשובה כדי לפרוע ממנו מה שחטא, אף כך פרעה הרשע כיון ששיגר הקב"ה ה' פעמים ולא השגיח על דבריו אמר לו הקב"ה אתה הקשית ערפך והכבדת את לבך הריני מוסיף לך טומאה על טומאתך, הוי' כי אני הכבדתי את לבו, מהו הכבדתי שעשה הקב"ה את לבו ככבד הזה שהיא מתבשלת שניה וארטסים נכנס בתוכה כך נעשה לבו של פרעה ככבד הזה ולא היה מקבל דבריו של הקב"ה, הוי' כי אני הכבדתי את לבו וגו'.

רמב"ן בראשית ב ט

ויאמר ה' אלוקים הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע. וכבר אמרו שלשה אמרו אמת ואבדו מן העולם ואלו הן נחש ומרגלים ודואג האדומי הבארותי. ...אשר עשה האלוקים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים, היושר שיאחוז דרך אחת ישרה, והבקשה בחשבונות רבים שיבקש לו מעשים משתנים בבחירה ממנו.

פרקי דרבי אליעזר פרק מב

פ' א א התשובה ומעשים טובים כתריס בפני הפורענות.... ר' נחוניא בן הקנה אומר תדע לך כח התשובה בא וראה מפרעה מלך מצרים שמרד בצור עליו הרבה מאד, שנ' מי ה' אשר אשמע בקולו, ובלשון שחטא בו בלשון עשה תשובה, שנ' מי כמוך באלים ה' מי כמוך נאדר בקדש, והצילו הב"ה בין המתים, מניין שלא מת שנ' כי עתה שלחתי את ידי ואך אותך ואולם בעבור זאת העמדתך וכו' והלך ומלך בננוה והיו אנשי נינוה כותבים מכתבי עמל וגוזלים איש את ריעהו ובאים איש על רעהו במשכב זכור ובא אצלו מעשיהם הרעים, וכששלח הב"ה ליונה להנבא עליה להחריבה שמע פרעה ועמד מכסאו וקרע בגדיו ולבש שק ואפר והכריז בכל עמו שיצומו כל העם שני ימים וכל מי שיעשה את הדברים הללו ישרף באש....

שמות רבה פרשה ה פ' כב

ר' עקיבא אומר יודע אני שאתה עתיד להצילם, אלא מה איכפת לך באותן הנתונים תחת הבנין....

שמות רבה פרשה א

ותיראן המילדות, קשטו עצמן למעשה זקנן, זה אברהם כמה שהקב"ה מעיד עליו (בראשית כב) כי עתה ידעתי כי ירא אלהים וגו', אמרו אברהם אבינו עליו השלום פתח לו פונדק והיה זן את העוברים ואת השבים בני אדם ערלים, ואנו לא דיינו שאין לנו להאכילן אלא להרוג אותן אנו נחיה אותן, כיון שראה פרעה שלא עשו גזירתו שלח וקרא אותן, הדא הוא דכתיב ויקרא מלך מצרים למילדות.

בראשית רבה פרשה לז
 פ' ד ד ותהי ראשית ממלכתו בבל וארך ואכד וכלנה, חרן ונציבין וקטוספין, בארץ
 שנער... מן הארץ ההיא יצא אשור, מן העצה ההיא יצא אשור כיון שראה
 אותן באים לחלוק על הקב"ה פנה מארצו, א"ל הקב"ה את יצאתה לך מארבע, חייך
 שאני פורע לך ונותן לך ד', ויבן את נינוה ואת רחובות עיר ואת כלח ואת רסן,
 תלתסר, ולא עשה אלא כיון שבא ונשתתף עמהן בחורבן בית המקדש ....

משלי פרק יח פסוק ב
 לא יחפץ כסיל בתבונה כי אם בהתגלות לבו

תנחומא - שמות סימן ה
 ויקם מלך חדש והלא הוא פרעה אלא שאמרו לו המצרים בו
 ונזדווג לאומה זו אמר להן שוטים עד עכשיו אנו חיים משלהם והיאך נזדווג להן
 עכשיו אלולי יוסף לא היה לנו חיים, כיון שלא שמע להם הורידהו מכסאו ג'
 חדשים עד שאמר להם כל מה שאתם עושין הריני עמכם והעמידוהו, לפיכך כתיב
 ויקם מלך חדש...

שמות רבה פרשה טו פ' יב
**בו שביליה הוא נאכל שנאמר ואכלו את הבשר בלילה הזה עלי אש בשביל אברהם שהצלתיו
 מכבשן האש**

דברי הימים ב פרק כח פסוק יא
 ועתה בני יהודה וירושלם אתם אמרים לכבש לעבדים ולשפחות לכם....
 ירמיה פרק לד פסוק טז
ותכבשו אתם להיות לכם לעבדים ולשפחות

שמות רבה פרשה יא
 פ' ו יחזק ה' את לב פרעה, כיון שראה הקב"ה שלא חזר בו מה' מכות ראשונות מכאן ואילך אמר הקב"ה
 אפילו אם ירצה לשוב אני מחזק לבו כדי שאפרע כל הדין ממנו, כאשר דבר ה' אל משה, שכן כתיב ואני אקשה
 את לב פרעה.

פסחים דף צד:
 בן בנו של נמרוד הרשע, שהמריד את כל העולם כולו עלי במלכותו. כמה שנותיו של אדם שבעים
 שנה, ואם בגבורות שמונים שנה. שנאמר {תהלים צ"מי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורות
 חגיגה דף יג.
**אדמה לעליון יצתה בת קול ואמרה לו רשע בן רשע, בן בנו של נמרוד הרשע, שהמריד כל העולם
 כולו עליו במלכותו....**

שלוש פסיקות פרק א פ' יח
 ה' יחתו מריביו עליו, מריבו כתיב כגון נמרוד ופרעה וסיסרא ונבוכדנצר והמלכיות יחתו
 ישברו, וכן יעשה לעתיד לבא לגוג ומגוג ועל מריביו של הקדוש ברוך הוא בשמים ירעם ....

עירובין דף נג/א
 אמרפל... שאמר והפיל אברהם בתוך כבשן האש, וחד אמר אמרפל שמו, ולמה נקרא שמו נמרוד שהמריד את
 כל העולם כולו עליו במלכותו. {שמות א' ויקם מלך חדש על מצרים, רב ושמואל, חד אמר חדש ממש....